

Sygn. akt VIII U 1173/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy H. O. (O.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 7 kwietnia 2014 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od 1 grudnia 2013 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego H. O. 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1173/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7.04.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu H. O. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ponieważ nie udowodnił 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 14 lat, 7 miesięcy i 27dni.

Od w/w decyzji odwołanie wniósł ubezpieczony, zaskarżając ją w całości. W uzasadnieniu odwołujący zarzucił rozstrzygnięciu organu rentowego błędne ustalenie, że nie legitymuje się on wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony zakwestionował w szczególności fakt nie uwzględnienia przy obliczaniu stażu

pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresów całego zatrudnienia w Hucie (...), tj. okresów od 1.09.1977 r. do 15.10.1977 r. oraz od 7.04.1978 r. do 30.06.1978 r., a także okresu pełnienia czynnej służby wojskowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy, ZUS wniósł o jego oddalenie podnosząc, że z uwagi na brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił następujących okresów zatrudnienia w Hucie (...) SA w G.:

- od 1.09.1977 r. do 15.10.1977 r., na stanowisku II-iego walcownika Zespołu D650 Wydziału W. Średniej,

- od 7.04.1978 r. do 30.06.1978 r., na stanowisku rozdzielczego wsadu Zespołu D750 Wydziału W. Średniej-Huta. Nadto organ rentowy wskazał na brak podstaw prawnych do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresu pełnienia przez ubezpieczonego służby wojskowej.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony urodził się w dniu (...), posiada 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, nie jest członkiem OFE.

Ubezpieczony w ramach praktyki studenckiej został skierowany przez Politechnikę (...) na praktykę roboczą do Huty (...) SA w G. na okres od 30.06.1975r. do 26.07.1975r. Na ten okres została z ubezpieczonym zawarta umowa na czas określony na stanowisku II kanałowego.

W dniu 5.01.1977r. Huta (...) zawarła z ubezpieczonym umowę stypendialną. W dniu 7.04.1978r. ubezpieczony został zatrudniony przez Hutę (...) na stanowisku stażysty. W życiorysie ubezpieczony nie wskazał, że wcześniej świadczył pracę w tym zakładzie. W charakterystyce personalnej, Huta (...) w dniu 7.04.1978r. wskazała, że ubezpieczony do tej pory nie pracował.

W okresie od 7.04. do 30.06.1978r. ubezpieczony jako absolwent odbywał wstępny staż pracy. Ubezpieczony w czerwcu 1978r. wniósł o skrócenie tego okresu, stwierdzając, że wypełnił program stażu zgodnie z zaleceniami działu szkolenia. Na piśmie znajduje się adnotacja pracownika Huty (...), popierającego wniosek, w której wskazano, że w „ww. w ubiegłym roku w okresie wakacyjnym pracował na gięciarni łuków przez okres 2 miesięcy”.

Z dniem 1.07.1978r. ubezpieczonemu powierzono stanowisko mistrza walcownika.

W okresie od 3.01.1979 r. do 19.12.1979 r. ubezpieczony odbył obowiązkowe przeszkolenie wojskowe oficerów rezerwy, a następnie od 2.01.1979r. powrócił do pracy w Hucie (...).

Organ rentowy, w oparciu o świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez pracodawcę ubezpieczonego Hutę (...) SA w G., uwzględnił następujące okresy zatrudnienia:

- od 30.06.1975 r. do 31.07.1975r. na stanowisku kanałowego,

- od 1.07.1978 r. do 2.01.1979 r. w Hucie (...) w G., w charakterze pracownika dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie,

- od 1.01.1980 r. do 31.01.1994 r. w Hucie (...) w G., w charakterze pracownika dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie,

/ w sumie 14 lat, 7 miesięcy i 27 dni/

Huta (...) nie posiada żadnych dokumentów potwierdzających zatrudnienie ubezpieczonego w okresie 1.09. do 15.10.1977r., wobec czego odmówiła wydania mu świadectwa pracy za ten okres. Przyczyną odmowy wydania świadectwa pracy w warunkach szczególnych za okres od 7.04. do 30.06.1978r. była okoliczność, że w tym czasie ubezpieczony odbywał wstępny staż pracy.

[dowód: akta rentowe i osobowe ubezpieczonego].

W toku postępowania ubezpieczony oświadczył, że w okresie od lipca do sierpnia 1977 r. przebywał na praktyce w Jugosławii.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) prawo do emerytury ma ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku, który:

- ukończył 60 lat w przypadku mężczyzny,
- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia przy pracach wymienionych w wykazie A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.),
- nie przystąpił do OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

Po myśli § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie.

Jedyną okolicznością sporną w niniejszej sprawie pozostaje fakt posiadania przez ubezpieczonego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, albowiem odwołujący osiągnął wiek 60 lat, udokumentował do dnia 31.12.1998 r. ponad 25 – letni staż okresów składkowych oraz nieskładkowych, a nadto nie jest członkiem OFE.

Zdaniem Sądu, w rozpoznawanej sprawie istnieją podstawy do zaliczenia okresu służby wojskowej pełnionej przez ubezpieczonego od 3.01.1979 r. do 31.08.1979r. do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych

Wskazać należy, że do dnia 31.12.1974 r. regulacją statuującą warunki uznania okresu służby wojskowej za okres zatrudnienia był art. 108 ustawy z dnia 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. z 1967 r., Nr 44, poz. 220 ze zm.), zgodnie z którym:

1. Okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.
2. Okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia również żołnierzom podejmującym zatrudnienie, którzy przed powołaniem do tej służby nie byli zatrudnieni albo po jej odbyciu podjęli zatrudnienie w innym zakładzie pracy lub w innej gałęzi pracy.
3. Warunkiem zaliczenia okresu odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub art. 107 ust. 1.
4. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określa w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady zaliczania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej do okresu zatrudnienia oraz zakres i warunki zaliczania tej służby żołnierzom, o których mowa w ust. 2.

Treść w/w regulacji uległa nieznacznej zmianie, która weszła w życie 1.01.1975 r. W dniu rozpoczęcia przez skarżącego służby wojskowej, tj. w dniu 3.01.1979 r. w mocy pozostawał art. 108 ustawy z dnia 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w postaci nieznacznie zmienionej w stosunku do wersji poprzedniej.

Zgodnie z treścią znowelizowanego art. 108 powoływanej ustawy, znajdującej zastosowanie w przypadku ubezpieczonego:

1. Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.
2. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustali w drodze rozporządzenia, w jakim zakresie czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia również pracownikom, którzy przed powołaniem do tej służby nie byli zatrudnieni albo którzy po jej odbyciu podjęli zatrudnienie w innym zakładzie pracy.
3. Warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub w art. 107 ust. 1.
4. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określa w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady wliczania czasu odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia.

Od dnia 1.09.1979 r. przepis art. 108 tej ustawy uzyskał brzmienie: „Minister Obrony Narodowej określa w zależności od potrzeb obrony sposób i formę odbywania ćwiczeń wojskowych oraz ich ilość i czas trwania dla poszczególnych grup żołnierzy rezerwy, stosownie do ich wieku oraz stopnia i rodzaju wyszkolenia wojskowego.

W kontekście niniejszej sprawy istotna jest również treść uchwały Rady Ministrów nr 135 z dnia 31.05.1974 r. w sprawie szczególnych uprawnień osób objętych szkoleniem wojskowym studentów (M.P. z dnia 15 czerwca 1974 r.), w której w §4 stwierdzono, że okres przeszkolenia wojskowego zalicza się do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w danym zakładzie lub gałęzi pracy oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, a także w zakresie uprawnień z ubezpieczenia społecznego. W ocenie Sądu, okres odbywania tego przeszkolenia należy traktować tak samo jak okres odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16.10.2013r., II UZP 6/13 czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie od obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Ludowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 31.12.1974r. zalicza się na warunkach wynikających z tego przepisu do okresu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z nowelizacją powoływanych przepisów ustawy z dnia 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. z 1967 r., Nr 44, poz. 220 ze zm.) na gruncie orzecznictwa pojawiła się wątpliwość, dotycząca dopuszczalności zaliczenia okresów odbywania zasadniczej służby wojskowej po dniu 31.12.1974 r. do stażu pracy w tym wykonywanej w warunkach szczególnych. Do kwestii tej odniósł się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11.02.2014r., II UK 293/13, LEX nr 1441189, gdzie wskazał, że dokonana zmianą omawianych przepisów, która weszła w życie w dniu 1.01.1975r. ustawodawca potwierdził wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem do czasu zmiany przepisu tj. do 30.09.1979r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że przeszkolenie wojskowe ubezpieczonego, które odbył do 30.09.1979r., jest okresem podlegającym zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych. Doliczenie okresu przeszkolenia wojskowego ubezpieczonego od 3.01.1979 r. do 31.08.1979r. do już uwzględnionego przez organ rentowy stażu pracy

w tych warunkach w wymiarze 14 lat, 7 miesięcy i 27 dni, oznacza, że ubezpieczony legitymuje się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Z tych też przyczyn, w ocenie Sądu, ubezpieczony spełnia przesłanki do uzyskania świadczenia emerytalnego i zbędnym było dalsze prowadzenie postępowania dowodowego.

W konsekwencji Sąd oddalił wnioski dowodowe ubezpieczonego na okoliczność, że w okresach od 1.09.1977 r. do 15.10.1977r. oraz od 7.04.1978 r. do 30.06.1978r. pracował w warunkach szczególnych. Zdaniem Sądu twierdzenia ubezpieczonego w tym zakresie w świetle akt osobowych są niewiarygodne, bowiem brak jest w aktach osobowych jakiegokolwiek wzmianki o zatrudnieniu ubezpieczonego w tych okresach. Jeśli chodzi o okres od 1.09.1977 r. do 15.10.1977r. to w aktach osobowych jest jedynie adnotacja z 1978r., że ubezpieczony „w ubiegłym roku w okresie wakacyjnym pracował na gięciarni luków przez okres 2 miesięcy”. W aktach osobowych brak jest skierowania uczelni na praktykę roboczą tak jak to było w 1975r., nie ma żadnych dokumentów płacowych z tego okresu. Ubezpieczony jak twierdzi w lipcu i sierpniu 1977r. był na praktyce w Jugosławii, a zatem wskazany przez niego okres zatrudnienia w Hucie (...) nie znajduje żadnego potwierdzenia. Jeśli chodzi o okres pracy od 7.04.1978 r. do 30.06.1978 r., to w tym czasie ubezpieczony odbywał wstępny staż pracy, realizował program szkolenia, a zatem brak podstaw do przyjęcia by w tym czasie samodzielnie i w pełnym wymiarze wykonywał prace w warunkach szczególnych. Jak wynika z umowy o pracę ubezpieczonego pracodawca przyjął, że ma do niej m.in. zastosowanie uchwała nr 126 Rady Ministrów z dnia 2.07.1971r. w sprawie wstępnego stażu pracy absolwentów szkół, gdzie w § 3 wskazano, że celem wstępnego stażu pracy jest: adaptacja zawodowa i społeczna absolwenta, ogólne zapoznanie absolwenta z zakładem pracy, charakterem jego działalności oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, szczegółowe zapoznanie absolwenta z określonym rodzajem pracy oraz wdrożenie go do pracy, którą będzie wykonywał po ukończeniu wstępnego stażu.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone przepisy prawa i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmieniono zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 1.12.2013 r. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 108§1 k.p.c. oraz § 12 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. [Dz.U. Nr 163, poz.1348 z późn.zm.].

SSO Grażyna Łazowska